

Poradenství na základní škole

Petr Pivoda

Prevence kázeňských problémů - ukázky-

- Zápisy do sešitu A4 – přiložený v třídní knize
  - Malé – známky pět, v osobní dokumentaci pedagoga
  - Poznámkování do ŽK
- +
- Zkoušení žáka
  - Nechat po škole

Řešení výchovných problémů ve škole

Jak může pomoci škola - teorie

- 1. Empatie – vytvoření vhodného klimatu školy
- 2. Zaměření se na problém – opatření, pomocí kterých škola řeší negativní okolnosti (zvládnutí šikany)
- 3. Výchovný program – příkladem je výuka dovedností, jejichž pomocí se žáci naučí zvládat třeba psychicky náročné situace při zkoušení (třeba i situace odmítnutí)
- 4. Organizace školy – zabývá se otázkami, jak škola může pomocí systémových a praktických opatření nejčastější problémy minimalizovat. (např. záškoláctví)

Úloha poradenství – teorie (pedagog jako poradenský pracovník)

- Hlavním cílem je pomoci žákovi **naslouchat**
  - Pomoci žákovi vyznat se z dané situace;
  - Pomoci mu zhodnotit jeho vztahy k danou situaci
  - Pomoci mu zamyslet se nad tím, jak by se za daných okolností dalo nejlépe postupovat

Předpokládá že pedagog umí:

- Pozorně **Navrhnout postup** a být schopen odhalit příčiny a problémů, které žák zažívá
- Při konzultaci s učiteli, rodiči **Zjišťovat okolnosti** získať údaje o okolnosti případu a to, co se odehrává
- **Navrhnout postup**, který žákovi pomůže

Řešení výchovných problémů na škole

- záškoláctví -

- Možné příčiny záškoláctví:
  - Hodiny jsou nudné.
  - Práce v nich je těžká.
  - Atmosféra ve škole byla moc přísná.
  - Žáci mají problémy s učiteli.
  - Žák má pocit, že ho škola odmítá.
  - **Žák může být šikanován.**
  - Žák chce trávit čas s kamarády nebo chtějí být sami.
  - **Problémy v rodině.**

Záškoláctví – co můžeme udělat?

- 1. pro-diskutovat otázek docházky s rodiči;
- 2. motivovat žáky ke snížení zanedbávání školní docházky;
- 3. zjištění, utřídění a evidence absencí;
- 4. informování rodičů o neomluvených absencích;
- 5. opatření školy při neomluvených absencích;
- 6. spolupráce s vnějšími organizacemi.

- Management školy

Strategie školy - intervenční programy (aktivity školy)

Co mohu dělat jako poradenský pracovník?

- PPP x SVP x SPC (neziskovky)
- - záleží na zakázce

Poradenství – práce s pedagogem

- Seznámení s případem
- Individuální přístup
- Dohoda o vzájemné spolupráci (dohoda kontaktu učitele – s rodiči)
  - Kontakt žáka s učitelem

Co dělat, když učitel nechce?

Prevence kázeňských problémů - řešení problémů na škole -

- Přeložení žáka do jiné třídy x do jiné školy
- Zapojení rodičů do aktivit školy
- Možnost rodiče účastnit se výuky
- ??*Neziskové organizace??*

Závěrem

V případě (ne)spolupracujícího rodiče z pozice třídního učitele - využít odborné pracoviště třeba i na škole (SVP, PPP, OSPOD)

Školní problémy

- Šikana
- Záškoláctví
- Zneužití
- Zármutek
- Kriminalita

Poradenský rozhovor - struktura

1. Zahájení rozhovoru

- - představení se a přivítání (podání ruky, atd.)

2. Realizace rozhovoru

- - zjištění zakázky (S čím přichází a proč přichází)
- - základní anamnestické údaje
- - dohoda o spolupráci (souhlas) – kontrakt, smlouva
- - dohoda o dalším setkání

3. Zakončení rozhovoru

- - stručné shrnutí včetně zopakování termínu

(zadání úkolu)

- - rozloučení (podání ruky)

A) úvod

B) Prozkoumání zjevných obav a problémů

C) prozkoumání klientova zázemí a aktuálního fungování

D) společné nalezení nebo předložení prodiskutování a odsouhlasení cílů a metod poradenství

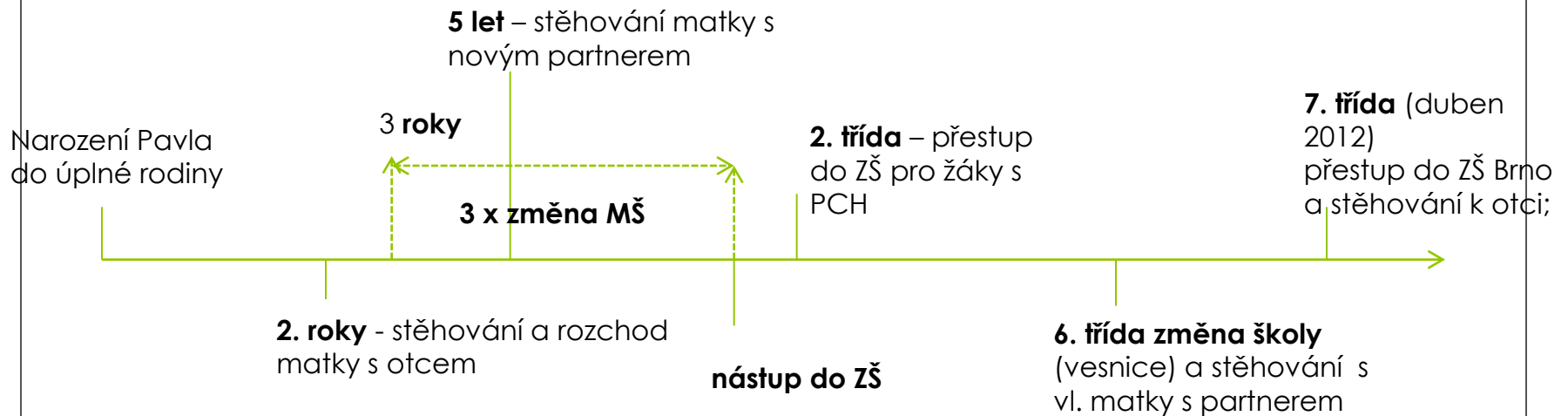
E) zakončení zahrnující objasnění administrativních podrobností a rozloučení

KRIZOVÁ INTERVENCE

Znázornění problému

ČASOVÁ OSA

Střídavá péče otce a matky (poč. 1x za 14 dní), časté střídání školy, nevlastní sourozenci.. ,

Anamnéza a současná situace

Terapie

- Zaměřujeme se na faktory, které by mohly mít souvislost se současnými problémy:
- Rodinná anamnéza
- Osobní anamnéza – prodělané a současné nemoci, úrazy, operace
- Dětství – povaha rodičů, vztahy v rodině, vztahy s rodiči, sourozenci, vrstevníky, důležité zážitky (pozitivní i negativní), povahové rysy, záliby
- Školní věk – prospěch, chování, vztahy
- Puberta a dospívání – zážitky, vztahy, úspěchy, neúspěchy
- Zaměstnání – jaká, jak dlouho, zážitky, zkušenosti; spokojenost v současném zaměstnání, vztahy
- Partnerské vztahy – chronologicky probrat, důležité zážitky, aktuální situace, sexuální anamnéza, problémy
- Manželství – vývoj vztahu, současná situace, spokojenost s čím nespokojenost s čím, děti – věk, co dělají, radosti, starosti

Anamnéza a současná situace

Terapie

- Sociální situace – bydlení, finanční situace
- Další důležité vztahy – s kým se stýká, jak často, proč
- Zábavy, koníčky – v minulosti, v současnosti
- Abúzus – alkohol, drogy, problémy
- Jiné problémy v životě (trestná činnost)
- Plány do budoucna
- Očekávání od spolupráce (terapie)

Poruchy chování

Poruchy chování

Problémy v chování

- Dlouhodobé.
- Postupem času se stupňují.
- Úmysl a účel jejich chování.
- Vlastní motivace žáka něco měnit včetně dopadu na jeho svědomí.

Rodina ?

- Krátkodobé
- Pocit svědomí?
- Reakce na konflikty s okolím
- Motivace ke změně

- Rodina ?

Nejlépe je popsat jak vypadá chování žáka. Stejně jako diagnóza nevymezuje jednoznačně chování dotyčného.

Poruchy chování

Definice: *projevy chování dětí a mládeže, které nerespektují ustálené společenské normy.* Atd.

- ❧ Výskyt ADD/ADHD - 3-10 % dětí školního věku.
- ❧ Chlapci více než děvčata (6:2), u děvčat méně nápadné.

Diagnostika:

MKN-10 Hyperkinetická porucha / DSM: Porucha pozornosti spojená s hyperaktivitou (ADHD)

3 Složky:

(Ne)pozornost (neudrží pozornost)

Hyperaktivita (vstávání ze židle)

Impulzivita (skákání do řeči, rušení při hře (ve výuce))

- ❧ Teorie lovců a zemědělců

PCH - poznatky

☞ **Projevy CH** – zaměření se na středně silné a nejsilnější projevy (nežádoucího) CH; slabé projevy chování vymizí

☞ **Odměna x trest**

Odměna – kapesné, TWIX, sport (bojové umění)

Trest – výchovné opatření, snížení kapesného, „zákaz PC“

☞ PCH – Formativní vlivy (výchova rodičů)

☞ Dodržování stravovacích návyků

☞ Sociálně patologické jevy u žáků s PCH

☞ PCH – mladší školní věk x starší školní věk

☞ *Respekt – dokážete přežít na ulici?*

Žák s PCH - spolupráce

- ⌘ ADHD (neurologie).
- ⌘ ~~Rodinná Anamnéza (řešit nesrovnalosti), osobní anamnéza, VČ.~~
- ⌘ Projevy chování (co nejlépe popsat konkrétní projevy, FIT).
- ⌘ Na základě analýza chování pracovat na zlepšení (sociální dovednosti, posilování kompetencí).
- ⌘ Nastavení hranic (ve škole, doma (domácí činnosti), volný čas).
- ⌘ *Např. .. (další slide)*
- ⌘ KBT – terapie (nácvik řešení problémů, hraní rolí atd.).

Příklady a formuláře – PROGRAM - 1

☞ Pondělí

☞ Rozvrh hodin: 8:00 – 13:30

☞ Po školním vyučování jde do jídelny na oběd

☞ Po obědě rovnou domů

☞ Udělám si úkoly od 15:00 – 16:00 hod.

☞ Před příchodem mamky domů, bude na stole v kuchyni připravena:

☞ Žákovská knížka

☞ Všechny sešity k nahlédnutí

☞ Konkrétní domácí úkoly ke kontrole a podpisu mamky

☞

☞ **Vždy budu čekat na příchod mamky**

☞ V době od 16:30 do 18:30 hodin budu venku (mamka bude vždy vědět kde a kam a s kým jdu a jsem !!!)

☞ V 18:30 nejpozději přijdu domů

☞ Nachystám si aktovku (školní věci) na druhý den

☞ Osobní volno (internet, TV, poslech hudby)

☞ Ve 21:30 zhasnu a jdu spát...

☞ ÚTERÝ

☞ VÍKEND JE DLE DOHODY S RODIČI...

PROGRAM - 2

- ☞ KONTROLA PŘÍCHODU DOMŮ - VIZ TABULKA
- ☞ _(KAŽDÝ DEN SVĚDOMITĚ ZAPÍŠU PŘÍCHOD + PODPIS

Den	Konec školy	Čas příchodu domů + podpis
Pondělí 24. ledna 2011	Konec: 13:30	
Úterý 25. ledna 2011	Konec: 13:30	
Středa: 26. ledna 2011	Konec: 15:20	
Čtvrtek: 27. ledna 2011	Konec: 15:20	
Pátek: 28. ledna 2011	Konec: 13:30	

FORMULÁŘ - ÚKOLY, ČINNOSTI

Datum	Čas (od - do)	Předmět	Obsah učiva, zadání DÚ, Příchody domů, apod.	Podpis „já“	Podpis rodičů

Poruchy chování - práce s žáky s PCH

Know how - může se lišit v průběhu případové práce s klientem

-
-
- ❧ 1. Anamnéza a zjištění chování (analýza).
  - ❧ 2. Rozhovory se všemi zúčastněnými včetně školy.
  - ❧ 3. Nastavení výchovných opatření.
  - ❧ 4. Práce s žákem, s rodinou, se školou.
  - ❧ 5. Cíle spolupráce.
  - ❧ 6. Plnění - pravidelnost a důslednost (smlouvy..).
  - ❧ 7. Zhodnocení - průběžně.
  - ❧ 8. Ukončení spolupráce.

Intervize, supervize, (být v pohodě)

PŘÍŠTĚ - VIDEO

- ◎ FENOMENOLOGIE PŘÍPADU
- ◎ PŘEDÁNÍ KAZUISTIKY A SPLNĚNÁ ABSENCE, ATD. (CHCE NĚKDO PREZENTOVAT?)
- ◎ *LEGISLATIVA*
- ◎ ZPĚTNÁ VAZBA

DĚKUJI VÁM ZA POZORNOST

